

Partea I

Capitolul 1 HARUL NECUNOSCUȚ

Arată imaginea #1

"Cine este Dumnezeu, John?" l-a întrebat mama

lui.

John s-a gândit un moment, apoi s-a așezat pe scaun și a început să spună.

"Dumnezeu este Duh, El este infinit, veșnic și neschimbat în ființa Sa, în înțelepciunea Sa, sfințenia Sa, în dreptatea Sa, neschimbat în bunătatea și adevărul Său."

Mama sa a continuat. "Există mai mulți dumnezei?"

"Asta e o întrebare ușoară, mamă. Există doar un singur Dumnezeu viu și adevărat."

"Foarte bine, John. Tu vei memora Crezul Credinței Creștine înainte ca să împlinești șase ani."

În fiecare dimineață John împreună cu mama lui repetau Crezul, și 106 întrebări și răspunsuri despre credința creștină.

"Care sunt lucrurile create?" a continuat ea.

"Lucrurile create sunt lucrurile pe care Dumnezeu le-a făcut din nimic prin Cuvântul puterii Lui, în timp de șase zile și toate au fost făcute foarte bune."

Înainte ca să poată continua, ei au fost întrerupți când mama a început să tușească. Ea s-a sculat și a ieșit în grabă din cameră înainte ca să înceapă să tușească foarte tare. De obicei când ajungeau la întrebarea 20 se începea tusa ei. Astăzi au ajuns doar la întrebarea 9 când a început.

Pe John nu l-a deranjat întreruperea. Asta i-a dat o șansă să pună și el o întrebare. El a așteptat până mama lui s-a întors și s-a așezat.

"Mamă, în ce zi Dumnezeu a creat mările?"

"Eu cred că în ziua a treia, John. Biblia spune că El a adunat apele ca să creeze mările."

"Pe ce mare este tata acum?"

"Ce să-ți spun . . . el navighează peste tot, de asta nu pot spune niciodată cu siguranță. Dar în scrisoarea ce am primit-o luna trecută, el a spus că ei se îndreaptă spre Marea Mediterană."

Tatăl lui John era căpitanul unei corăbii de negoț și nu era prea des sau pentru mai mult timp acasă cu ei. John și cu mama lui nu îl văzuseră mai bine de un an și jumătate.

"Oare tata mă va lua și pe mine vre-o dată în călătoriile sale."

Mama lui a zâmbit. "Așa întrebări îmi dai, John." Ea l-a tras înspre sine și l-a îmbrățișat. "Mulțumesc lui Dumnezeu că te-a pus pe uscat. Fii mulțumitor și rămâi până când unde ești. Deci, unde am rămas? Întrebarea zece ..."

Arată imaginea #2

Gândul la mare nu îi ieșea din minte lui John. Nici nu era un subiect

ușor de evitat în Wapping, unde trăiau ei. Wapping era un sătuc din Anglia pe malul râului Thames, în apropiere de Londra, și era mereu plin de căpitani de pe mare, marinari și lucrători în port.

De asemenea aici se afla Biserica Old Gravel Lane, unde mama lui îl lua pe John în fiecare duminică.

Într-o duminică, în loc ca să predice pastorul lor obișnuit, Dr. Jennings, la amvon a ieșit un oaspete vorbitor și John s-a așezat pe banca lui ca să îl asculte pe Dr. Isaac Watts cum predică. El a mai auzit despre acest Dr. Isaac și mai înainte. În biserica lor se cântau multe din imnurile (cântările) pe care le-a scris el, și pe cele mai vestite, *Când privesc la minunata cruce și Cântați toți de bucurie*. Însă imnul preferat al lui John era un imn pe care Watts l-a scris special pentru copii, care se numea *Eu cânt Puterea Mare a lui Dumnezeu*.

Când mergea acasă după biserică în acea zi, ținând-o pe mama de mână cânta versurile cântării.

*"Eu cânt puterea mare a lui Dumnezeu
Ce munții-a întocmit,
Acea care mări a-ntins mereu
și ceruri 'nalte-a uneltit."*

Cântarea lui John a fost întreruptă de tusa mamei care a început din nou. Această tuse a devint și mai rea în ulimele săptămâni.

Când în sfârșit putea să vorbească, ea a spus: "John, am vrut să îți spun ceva. Eu . . . Eu voi pleca pentru puțin timp să stau la verișoara mea, care locuiește la țărmul mării. Doctorul crede că aerul curat de mare ar putea să îmbunătățească starea sănătății mele."

"Vorbești despre familia Catletts, mamă?" a întrebat John. "Mi-ai povestit atâtea despre ei! Abia aștept să mergem. Când plecăm?"

În ochii mamei se vedeau lacrimi. "Nu, tu nu ai înțeles, John. Eu plec acolo. Tu vei sta aici, cu familia Marsden de la biserică."

Vizita scurtă a mamei la mare s-a transformat în una lungă, de luni de zile.

Pe John nu îl deranja că stă cu familia Marsdens. Ei erau buni, însă nu era, totuși, ca acasă, cu mama.

Arată imaginea #3

Într-o zi de iulie, Doamna Marsden l-a chemat din camera lui.

"John, a venit cineva să te vadă."

John a ieșit repede din camera lui, unde citea. Poate era mama lui, sau tatăl lui, care s-a întors în sfârșit din călătoria lui de pe mare!

John a rămas însă surprins să îl vadă pe Pastorul Jennings din biserica lor. El stătea în antreu cu o față foarte serioasă.

"Bună, John."

"Bună ziua, Pastore Jennings."

"Doamna Marsden mi-a spus că ai fost ocupat cu cititul în după-amiaza asta."

"Da, domnule. Citesc cartea Pastorului Watts *O privire de ansamblu asupra întregii Scripturi*," a răspuns John.

"Foarte bine, John. E o carte excelentă."

Dr. Jennings a făcut o pauză. "... John, nu am venit azi aici ca să vorbim despre cărți, din păcate. Sunt aici ca să îți aduc niște vești foarte triste. Mama ta a murit."

Lacrimile au început să curgă din ochii lui John și Domnul Jennings a pus mâna pe umărul lui.

"John, eu știu că poate încă nu înțelegi asta, dar Dumnezeu este plin de har și bunătate chiar și când mor copiii Lui. Toate viețile sunt în Mâna Lui, și noi trebuie să avem încredere că dacă el ia o viață, asta e un bine și nu un rău."

Arată imaginea #4

John a rămas cu familia Marsdens încă un an, când s-a întors, în sfârșit, tatăl său din călătorie. De la început el credea că lucrurile se vor îmbunătăți, dar tatăl său l-a anunțat că se va recăsători și John va fi trimis la o școală internat.

În următorii ani, John și-a văzut foarte rar familia cât a fost în acea școală internat. După ceva timp mamei lui vitrege și tatălui său i s-au născut încă trei copii. Toată atenția părinților era acordată acestor copii și nu lui John. De aceea John a fost foarte surprins de anunțul făcut de tată său:

"Anul acesta nu te mai duci la acea școală, John. Acum ai deja 10 ani și ești destul de mare ca să mergi cu mine în următoarea mea călătorie pe mare."

* * * * *

Câteva săptămâni mai târziu John se îmbarca pe corabie. Lui i se părea că vedea totul în mișcare, oriunde nu ar fi privit: lucrătorii în port cărând butoaie cu provizii, marinarii ducând saci de pânză, ofițerii dând ordine.

Privind sus la catarg, el a văzut cum un om lega pânzele.

"Ei, băiete, ai grijă," a auzit el o voce în apropiere. "Dacă te tot holbezi așa vei deveni o țintă ușoară pentru pescăruși."

Arată imaginea #5

Vocea era a unui tânăr marin, cu trei sau patru ani mai mare decât John.

"Mă cheamă Bill. Bill Higgins. Din câte văd, nu știi prea multe despre acest vas și nici nu prea știi nimic despre lucrurile marinărești."

"Nu prea," a răspuns John. "Asta e prima dată când tatăl mă ia cu el în călătorie pe mare."

"Tata? Stai așa. Tatăl tău este Căpitanul Newton?" Bill privea un pic surprins. "Atunci, ar fi mai bine să am grijă la ce spun, că de altfel mă părăști, nu?"

John a râs. Era plăcut să simți cum cineva îți acordă atenție.

"Hai cu mine," i-a spus Bill, arătându-i în ce direcție să meargă. "Să-ți arăt restul corabiei pe care o vei numi casa ta de azi înainte."

* * * * *

Foarte curând John și Bill au devenit prieteni buni.

Chiar dacă corabia era pregătită și gata de navigare, vremea rea i-a ținut în port câteva săptămâni la rând. John îl vedea pe tatăl său cu mult mai des acum, și totuși căpitanul părea mereu prea ocupat cu pregătirile ca să îi acorde atenție lui John și la ce făcea el.

Într-o zi, fiind pe puntea corăbiei, Bill l-a chemat pe John și i-a șoptit ceva la ureche.

"Ascultă, John. Am auzit că vasul de război HMS *Victoria* este ancorat mai jos pe râu. Dacă ți se pare că acesta este o corabie foarte mare, atunci nu ai văzut nimic în viața ta, până nu vezi o corabie de război cu 100 de tunuri!"

Bill s-a uitat în jur și a continuat.

"Eu împreună cu alți băieți ne ducem la mal duminica ca să o vedem. Ce zici, vii și tu?"

Bill i-a șoptit la ureche detaliile despre când și unde erau să se întâlnească. John știa că tatăl lui nu ar fi de acord, dar mai știa că tatăl său nu ar fi observat dacă el pleca.

Arată imaginea #6

În duminica hotărâtă de ei, John s-a furișat din corabie după serviciu bisericesc. Pastorul Jennings a ținut o predică foarte lungă în acea dimineață, așa că John știa că trebuie să se grăbească, dacă voia să reușească să se întâlnească la timp cu Bill și ceilalți.

El își îndemna calul să meargă mai repede, dar când a coborât în vale la chei a încetinit din

Capitolul 2 HARUL IGNORAT

galop. A venit prea târziu. I-a văzut pe Bill și pe ceilalți, vâslind într-o barcă spre corabia *Victoria*.

John s-a dat jos din șa și și-a mușcat buza de frustrare. De ce nu l-au așteptat măcar câteva minute? Acum trebuia să stea și să aștepte să asculte de la Bill despre aventura lor. El era sigur că vor face glume pe seama întârzierii lui.

Bombăneala lui a fost întreruptă deodată de niște strigăte!

Arată imaginea #7

Uitându-se la barca ce plecase, John a fost șocat să o vadă întâi clătînându-se și apoi

răsturnându-se. Bill și cu ceilalți s-au răsturnat în apă.

Partea II

El a realizat curând că Bill cu băieții erau prea departe de uscat ca să înoate până la mal și prea departe de corabie ca să fie ajutați de cei de acolo. Ca și toți marinarii, Bill și restul băieților nu știau să înoate prea bine.

Până a ajuns o barcă la ei, era prea târziu. Toți s-au înecat.

Arată imaginea #8

Câteva săptămâni mai târziu John stătea tăcut pe puntea corăbiei tatălui său. Vremea s-a îmbunătățit și ei au pornit în călătorie pe râul Thames și au intrat în Marea Nordului. În timp ce privea valurile cu creste albe, lovindu-se de corabie, vasul imens *Victoria* părea acum doar o plută mică de tot.

John se gândea deseori la acel accident. Ce s-ar fi întâmplat cu el, dacă și el era în barcă și ar fi căzut în apă? El nu era un înotător mai bun decât Bill.

John nu se gândea prea des la Dumnezeu, dar această întâmplare l-a pus pe gânduri. El știa că doar mâna plină de har a lui Dumnezeu l-a oprit ca să ajungă la timp la barcă.

Fiind înconjurat de sunetul valurilor, el a șoptit o rugăciune. "Doamne, Eu . . . Eu nu știu de ce mi-a cruțat viața, dar îți mulțumesc. Și de azi înainte îți promit că voi trăi o viață corectă și bună în ochii Tăi întotdeauna."

Însă John se întreba dacă va putea el să își țină această promisiune făcută lui Dumnezeu.

Arată imaginea #9

Și iarăși John era așezat într-un scaun în fața mesei enorme în biroul a tatălui său.

"Se poate să plec acum, tată?" a întrebat el, aplecându-se înainte pe scaun.

"Nu, nu se poate!" a fost răspunsul ferm. "John, nu mai știu ce să fac cu tine. Ai mers deja în 5 călătorii cu mine și nu ai făcut absolut nimic."

John s-a tras înapoi. El a mai auzit asta de multe ori.

"Eu am încercat să fac totul ca tu să poți avea succes, la fel ca și

domnul Amarez din Spania. Ai avut o slujbă minunată, lucrând în slujba lui. Și ce ai făcut tu? Ai plecat de la lucru, pentru că ți s-a părut 'prea plictisitor' ."

Acum John a început să-și roadă picioarele de masa din fața lui.

"Mi se pare că tu mai degrabă ai fi stat să citești una din cărțile despre cum toate ar fi mers de minune dacă toți ar sta și nu ar face nimic, doar ar mânca și ar bea tot timpul. Îți voi spune ceva, fiule. În această lume nu se întâmplă așa. În lumea reală oamenii reali lucrează din greu ca să câștige bani reali sau ajung să fie săraci. Înțelegi?"

John știa că lecția ar continua dacă nu s-ar fi prefăcut că îi pare rău.

"Îmi pare rău, tată. Eu știu că te-am dezamăgit. Apreciez toate câte le faci pentru mine. Doar că . . . eu nu cred că sunt făcut să fiu căpitan pe mare ca și tine."

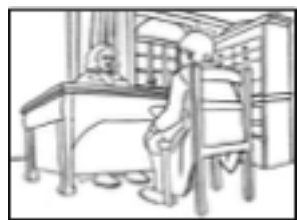
Tatăl său a oftat. "John, nu aștept de la tine să fii căpitan ca și mine. Dar aștept să te văd lucrând cu hărnicie în orice lucru te-ai apuca să-l faci."

"Da, tată. Voi încerca."

"Acum să vorbim despre altceva , " a continuat tatăl lui. "Mai cunosc despre o oportunitate pentru tine. Prietenul meu Manesty s-a oferit să te ia în Jamaica cu el să îl ajuți să aibă grijă de plantațiile lui de zahăr. Dacă te dovedești a fi bun la asta, John, atunci în vre-o patru sau cinci ani vei ajunge bogat și să ai o plantație proprie."

Lui John îi plăcea ideea de a avea mulți bani de cheltuielă.

"Plecați peste trei săptămâni, John . . . și dacă te întrebi cum să îți petreci timpul până la plecare, am o treabă pentru tine."

Tatăl i-a explicat detaliile afacerii pe care John trebuia să o facă în orașul din apropiere, Kent.

"Oh, și John, vreau să-i vizitezi pe verișorii

mamei tale, familia Catletts, dacă tot ești acolo. Ei ar fi vrut să te cunoască."

* * * * *

Două săptămâni mai târziu John era pe drumul înzăpezit de lângă orașul Kent. El deja îndeplinise

însărcinarea tatălui său și era dornic să se imbarce pe corabia înspre Jamaica.

Unicul lucru rămas de făcut era vizita la familia Catletts.

Zăpada proaspăt căzută l-a împiedicat pe John să ajungă la ușa case și el a alunecat într-un troian. John și-a scuturat zăpada de pe pe încălțăminte și a bătut iute la ușă.

"Să fac și asta repede și gata" și-a spus el încet.

Arată imaginea #10

O fată cu câțiva ani mai mică decât John a deschis ușa. El nu am

mai văzut o fată atât de frumoasă în viața lui.

"Bună ziua. Cu ce vă pot ajuta, domnule?"

John nu putea vorbi câteva secunde. "Ăă . . . da . . . eu sunt John."

"John cine?"

"Newton . . . John Newton."

John nu a fost îndrăgostit până atunci niciodată, dar la vederea acestei fete, știa că acum s-a îndrăgostit. El a aflat că pe fată o cheamă Polly, cea mai mare fiică din familia Catletts.

Familia l-a invitat pe John să stea la ei cât va dori el. John era foarte bucuros să accepte această invitație, chiar dacă sentimentele sale față de Polly erau un secret. Vizita lui scurtă s-a prelungit până la trei săptămâni întregi!

John știa că va întârzia la vaporul care pleca înspre Jamaica și va rata oportunitatea pe care o obținuse cu ajutorul tatălui său, dar lui nu-i păsa. El nu dorea să plece din Anglia și nu dorea să aibă plantații de zahăr. El dorea să fie cu Polly, și tot ce dorea John era cel mai important în mintea lui John.

Tatăl lui era furios când John s-a întors acasă. Încă o oportunitate a fost ratată, una care a fost cu grijă planificată de tatăl său. Și totuși mânia tatălui s-a potolit într-un târziu, când el a început să facă un alt plan pentru a-l vedea pe John realizat în viață. De data asta John trebuia să plece pe Marea Adriatică (arată pe hartă) cu un alt căpitan, un prieten de-al tatălui lui John. Însă în această călătorie John avea să fie un simplu marinar și nu va avea privilegii speciale.

Arată imaginea #11

John a plecat de data asta în călătorie și s-a dovedit a fi un marinar capabil, dar a mai

învățat și câteva lucruri păcătoase. Mulți marinari obișnuiau să bea mult alcool, vorbeau înjurându-se unul pe altul și totul din jurul lor. John dorea să fie apreciat și popular între ceilalți marinari, așa că el a cedat la aceste ispite și s-a alăturat acestor marinari.

Când s-a reîntors în Anglia la sfârșitul anului, avea un singur gând: *Când va putea să o vadă pe Polly din nou?*

"Eu nu înțeleg de ce vrei să mergi la familia Catletts atât de curând," a spus tatăl lui, în timp ce John stătea iarăși în fața mesei din biroul tatălui său.

John nu știa ce să-i răspundă.

"Te rog doar să te strădui să te întorci la timp ca să te întâlnești cu domnul Daws. El caută niște bărbați buni ca să fie ofițeri pe vasul lui, și eu am aranjat lucrurile așa ca să fii și tu unul din ei."

"Da, tată."

De data aceasta John s-a grăbit să ajungă cât de repede posibil la casa familiei Catletts. Cu toate că nu a spus nici familiei nici lui Polly despre sentimentele sale, el știa sigur ce simte în inima sa. Când a venit momentul să se reîntoarcă la tatăl său, John a ignorat responsabilitățile sale din nou. În schimb el a stat la familia Catletts mai mult de o lună!

Mai era ceva ce îl deranja pe John. El dorea să se căsătorească cu Polly într-o bună zi, dar cum ar putea măcar să se gândească la asta, dacă nu avea nici măcar un loc de muncă. Familia ei nu ar fi de acord nici

într-un caz!

Într-o dimineață de martie, John s-a dus singur într-un orașel din apropiere, Chatham. Aerul de mare mereu îl ajuta să gândească mai limpede.

În timp ce pășea încet pe strada principală a orașelului, el se gândea la problema sa. "Trebuie să existe o cale," murmură el în sinea lui.

Arată imaginea #12

"Se pare că tipul ăsta s-a rătăcit," s-a auzit o voce în spatele lui.

John s-a întors și a văzut nu doar un bărbat care mergea în urma lui, ci tocmai trei.

"Se pare că noi am putea să îl ajutăm. Nu crezi, domnule?"

Întrebarea îi era adresată liderului grupului. Văzând uniforma albastră a bărbatului, John a înțeles că el era un ofițer în Flota Militară Britanică.

Ofițerul a zâmbit înainte ca să spună ceva. "Sunt de acord. Eu cred că domnul acesta caută o ocazie ca să slujească la bordul navei *Harwich*. Nu e așa, domnule?"

John a înțeles ce se întâmpla. El a fost prins de o gașcă. Aceste găști erau grupuri de bărbați care erau trimiși de Flota Regală ca să găsească noi recruți pentru navele marine. Ei aveau modurile lor speciale de a convinge pe oricine întâlneau ca să slujească în marină. John și-a ales un moment foarte nepotrivit pentru a se plimba singur într-un orașel sărac din port, pentru că era pe cale să se înceapă un război cu Franța.

Cei trei bărbați l-au condus pe John la o clădire din oraș, unde a fost ținut închis trei zile, în timp ce acești bărbați mai căutau pe străzile orașului și alți "voluntari."

Partea III

Tatăl lui John a aflat despre ce s-a întâmplat, dar chair și încercările lui ca să îl elibereze pe John au fost zadarnice. John și cu alții au fost duși la bordul vasului *Harwich* unde John trebuia să slujească ca marinar.

Arată imaginea #13

Au trecut patru zile de la imbarcarea lui pe corabie, când a fost declarat război cu Franța. Foarte curând *Harwichi* naviga în susul și în josul coastei oferind protecție altor corăbii britanice. Mulțumită experienței de pe mare a lui John și datorită influenței ce o avea tatăl său, John a fost promovat ca elev de ofițer. Asta însemna că avea mâncare mai bună și era tratat mai bine!

Foarte curând însă John și-a pierdut privilegiile.

El trata marinarii ce erau cu rang mai mic decât el foarte rău și avea o atitudine

nerespectuosă față de cei cu autoritate. O dată, când corabia era într-un port, John a obținut

permisiunea să coboare pe uscat doar pentru o zi. În schimb, el a fost plecat zece zile ca să poată vizita familia Catletts și a o vedea pe Polly din nou! Când, în sfârșit, s-a întors,

Căpitanul Carteret era atât de supărat că a amenințat să îl retrogradeze (să îl coboare în rang) pe John.

După această întâlnire cu căpitanul, unul din ofițeri l-a luat pe John deoparte.

"Uite ce e, Newton. Nu cred că înțelegi cât de bun a fost Căpitanul Carteret cu tine."

"Da, domnule. Asta e tot ce-ați vrut să-mi spuneți?" a întrebat John.

"Asta e tot? Asta e tot? Newton, trebuie să fii mulțumit că nu ai fost bătut bine!"

John nu a spus nimic.

Ofițerul a continuat. "Eu te-aș sfătui să îți schimbi atitudinea, dacă nu vrei ca să faci călătoria lungă spre Indiile de Est mai dificilă pentru tine și pentru noi."

Arată imaginea #14

John s-a întors repede spre ofițer. "Ce ați spus, domnule? Călătoria unde?"

"În Indiile de Est, Newton. Nu ai auzit? Ni s-a încredințat o misiune nouă."

Lui John nu-i venea să creadă! Indiile de Est se aflau în cealaltă parte a globului! John știa că de bine ce porneau în călătoria aceasta, aveau să fie plecați din Anglia patru sau chiar cinci ani. Și nu o va mai vedea pe Polly.

Timp de câteva luni John a pus la cale un plan secret. Spre surprinderea tuturor, planul a început cu aceea că el ajuta cât de mult posibil pe bordul corabiei. Oricând era o îsăsrcinare de îndeplinit, John era primul care sărea să o facă.

Unul din ofițeri i s-a adresat lui John într-o dimineață. "Trebuie să recunosc asta, Newton, schimbarea ta este una remarcabilă. Căpitanul Carteret este mulțumit cu progresele tale. El m-a rugat chiar să-ți încredințez o misiune, să iei trei oameni cu tine și să mergeți la mal, la Plymouth și să aduceți pe bord încă câteva provizii înainte de plecarea noastră."

"Da, domnule. Imediat, domnule." a spus John cu un zâmbet.

Aceasta era șansa pe care o aștepta.

John avea de gând să fugă. Plymouth era destul de aproape de locul unde se afla tatăl său, ca să poată ajunge la el. Dacă avea să se roage de el, poate că tatăl său îi va găsi o altă slujbă, ce să-i permită să fie mai aproape de Polly.

A doua zi John a ajuns la mal cu barca de pe corabie. În timp ce ceilalți bărbați încărcau barca, John a dispărut în umbrele cheilor.

El și-a schimbat hainele foarte repede și s-a târguit cu un fermier ca să ia calul acestuia. A galopat în goană, cât de repede putea, ca să îl găsească pe tatăl lui.

La o răscruce de drumuri el a tras de hățuri. *Acum oare în ce direcție să o iau?* s-a gândit el. John dorea să fi cunoscut mai bine localitatea aceasta. Nu avea timp de pierdut. Ei aveau să vină să îl caute foarte curând. Trebuie să ghicească încotro să o ia.

Arată imaginea #15

John galopa repede pe drumul ales de el. După ce a întors la o cotitură, el a tras de hățuri din nou. De data aceasta nu mai era o răscruce. Era un grup de soldați.

"Hoo-hooo!" unul din ei a strigat. "Unde mergi așa de grăbit?"

John trebuia să gândească repede. "Mă îndrept spre Exeter ca să găsesc un doctor. E vorba de soția mea. Ea trebuie să nască!"

"Zici că te îndrepti spre Exeter?" a spus un alt soldat. "Grăbește-te!"

John a răsuflat ușurat și era pe cale să plece.

"Doar că . . . nu îl vei găsi în direcția ceea," a spus soldatul. "Ia spune, nu ești tu grăbit din alt motiv? Poate că ar trebui să-ți verificăm ce ai în genți."

* * * * *

John a fost prins. Chiar în acea noapte el era deja la bordul navei *Harwich* sub supraveghere.

În dimineața următoare el a fost adus în fața întregului echipaj.

Căpitanul Carteret avea ceva de spus. "Voi sunteți martori cu toții că acest bărbat este dezertor de pe corabia Maiestății Sale, *Harwich*. Procedând așa el s-a făcut vinovat că a disprețuit autoritatea Maiestății Sale și este condamnat la pedeapsă corporală. Locotenent execută sentința."

Arată imaginea #16

John a fost desbrăcat de cămașa sa și mâinile lui au fost legate de niște gratii de fer. Nu era nici o scăpare de la pedeapsă.

Căpitanul i-a dat locotenentului un bici.

Bătaia a început și fața lui John era schimonosită de durere.

Arată imaginea #17

John Newton stătea culcat în hamacul său de pe puntea inferioară a corabiei *Harwich*. Au trecut două săptămâni de când a fost biciuit pe punte pentru că a fugit. Spatele lui era roșu și inflammat și el se simțea disperat.

Corabia a plecat din Plymoth, din Anglia, și departe de Polly Catlett, fata pe care o iubea. El era "prizonier" pe această corabie și gândul că nu o va vedea timp de cinci ani îl făcea să aibă o inimă grea. Și ce era și mai rău, nimeni de pe corabie nu mai dorea să aibă nimic de a face cu el. Acum când era doar un simplu marinar, ceilalți marinari îl vorbeau pe la spate și râdeau de el, aducându-și aminte de atitudinea sa arogantă când era ofițer.

Trecea zi după zi și situația lui John se înrăutățea tot mai mult. La un moment dat el era plin de mânie și ură față de toți. A ajuns chiar la a-și imagina cum îl omoară pe căpitan. Alte ori, John se gândea că-și va lua viața, aruncându-se peste bordul corabiei. Și totuși ceva îl oprea ca să facă aceste lucruri.

* * * * *

Într-o dimineață, după trei săptămâni petrecute pe mare, John s-a trezit din cauza sunetului de la încărcarea proviziilor în cala (cală este denumirea generică a compartimentelor de sub puntea navei, în care se încarcă mărfurile) care se afla sub puntea inferioară, unde se afla el.

Nava *Harwich* a ajuns la Insulele Canare de pe coasta Africii (arată harta) și se aprovizionează cu mâncare proaspătă.

Chiar dacă auzise mai devreme semnalul de trezire, John rămase în hamacul său. Somnul părea a fi unicul loc unde putea să evadeze de la realitate.

"Hai, sus, pe punte, Newton," a spus ofițerul în timp ce cobora pe scară pe puntea inferioară.

John a mormăit ceva sub nas.

"Ce-ai zis, Newton? Nu mă învinui pe mine pentru locul unde ai ajuns. Acuma scoală."

Ofițerul și-a urmat spusele cu o lovitură rapidă de sub hamac.

John a mormăit nervos: "Mă scol când sunt gata să mă scol, și poți să spui asta și căp..."

Arată imaginea #18

Vorbele lui au fost întrerupte de o smucitură

neașteptată. Ofițerul a tăiat sfoara de la unul din capetele hamacului lui Newton, fapt ce l-a făcut să se răstoarne jos.

"Acum ridică-te pe punte, așa cum am spus!" a strigat ofițerul.

John s-a ridicat de jos și s-a gândit să-și urmeze planul de a omorî un ofițer în loc de căpitan, dar tot ce a putut să spună a fost: "Bine, mă duc."

Când în sfârșit John s-a ridicat pe punte, el a observat ceva neobișnuit. Un alt marinar își încărcă lucrurile personale pe o barcă.

"Unde merge el?" l-a întrebat el pe un marinar de alături.

"Ei îl fac schimb pe un alt marinar, de pe o corabie de negoț. Am auzit că mai caută și pe altcineva cu care să facă schimb."

Lui John îndată i-a venit o idee. În orice alt loc i-ar fi mai bine decât pe acest vas.

John s-a grăbit la un locotenent din apropiere.

"Mă scuzați, domnule" a început el, vorbind cât de respectuos posibil. "Aș fi vrut să mă ofer voluntar să fiu celălalt marinar cu care se face schimb de pe acest vas."

Ofițerul i-a răs în față, "Cu greu aș crede că cineva ar vrea să te ia, Newton. Probabil că doar dacă le-am plăti lor, ei te-ar lua la ei . . . și totuși, ar fi bine să ne izbăvim de tine. Așteaptă-mă aici."

John se uita cum locotenentul vorbea cu Căpitanul Carteret și cu căpitanul corabiei de negoț. În sfârșit el s-a întors la John.

"Bine, Newton, fă-ți bagajul. Tocmai ai fost eliberat din slujba Maiestății Sale."

* * * * *

Peste o jumătate de oră, John cu bagalele împachetate a urcat la bordul corabiei *Pegas*, o corabie de negoț, căpitan fiind un om numele Penrose. Căpitanul l-a salutat pe John.

"Am auzit că numele tău e Newton. Nu ești cumva rudă cu Căpitanul Newton din Wapping?"

"E tatăl meu," a răspuns John.

"În acest caz," a continuat căpitanul, "te salut la bordul corabiei mele ca pe fiul unui drag prieten. Suntem onorați să te avem cu noi. Secundul meu, domnul Blunt, o să-ți arate locul unde vei sta."

John l-a urmat pe domnul Blunt, dar în timp ce coborau pe puntea inferioară, secundul s-a oprit pentru o clipă.

"Domnule Newton, vreau să îți aduc la cunoștință că nu împărtășesc entuziasmul Căpitanului Penrose că ești la noi pe corabie. Orice bărbat care nu este potrivit pentru Nava Regală nu este potrivit nici pentru această corabie . . . dar eu sper că vei dovedi că eu nu am dreptate."

Arată imaginea #19

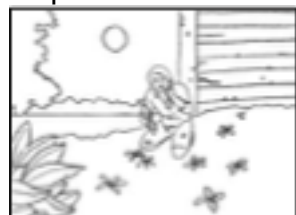
John Newton nu i-a demonstrat domnului Blunt că acesta nu avea dreptate.

În săptămânile care au urmat, John a devenit vestit pe vasul *Pegasus* pentru lenea sa. El folosea fiecare ocazie ce-i venea ca să înjure și să blesteme în așa mod ca să-i impresioneze pe tovarășii lui marinari.

Acțiunile sale nu l-au impresionat în nici un caz pe Căpitanul Penrose, însă acesta a continuat să tolereze atitudinea lui John chiar și după ce John a compus un cântecel pentru echipajul corabiei în care își bătea joc de căpitan!

Toate s-au schimbat însă mai târziu, când Căpitanul Penrose s-a îmbolnăvit subit și a murit. A fost desemnat un nou căpitan al corabiei - domnul Blunt.

John știa că foarte curând, când Căpitanul Blunt va avea ocazia, îl va schimba pentru un alt marinăr și îl va lăsa să

fie marinăr simplu pe o navă militară. John trebuia să fugă de pe corabie cât de repede posibil.

Pe corabia *Pegas* călătorea un om cu numele Amos Clow. John a auzit cum Clow povestea istorii despre o "fabrică" care funcționa pe coasta africană. Această fabrică nu era o fabrică de producție a lucrurilor, dar era un loc îngrozitor, unde sclavii africani erau ținuți în lanțuri până a fi încărcăți pe corăbii și vânduți în cealaltă parte de ocean. Ceea ce i-a atras atenția lui John în special erau istoriile lui Clow despre banii pe care puteai să-i câștigi. John își imagina toate lucrurile pe care ar fi putut să le facă dacă ar fi avut mulți bani. Poate chiar ar fi putut să se întoarcă în Anglia și să se căsătorească cu Polly!

Clow a fost de acord să îl ia pe John ca partener de afaceri și Căpitanul Blunt a fost de acord, cu dragă inimă, să-l lase pe John să plece.

John era atât de bucuros că nici nu a cerut plata câștigată pe vas. *Eu voi avea mulți bani foarte curând*, se gândea el.

Partea IV

N-a trecut prea mult timp și visele lui John s-au năruit.

Nici nu a început bine să lucreze cu Clow pentru a obține sclavi, că John s-a îmbolnăvit foarte rău. El a trebuit să stea acasă la Clow în timp ce Clow a plecat în

călătorie pe rău.

"Soția mea, Pi, va avea grijă de tine" a spus Clow când pleca.

John a aflat foarte curând că Pi nu avea dorință să îngrijească de el. În schimb, ea îl trata ca pe unul din sclavii ei, dându-i doar puțină apă și rămășițe de la masa ei.

Starea lui s-a înrăutățit foarte repede. Într-o zi el era așa de slab de la febra ce o avea că, după ce a implorat să îi dea mâncare, a scăpat jos farfuria cu mâncare chiar în fața lui Pi.

"Așa îmi răspunzi tu pentru bunătatea mea?" a strigat ea înaintea servitorilor ei. "Acum nu vei primi mâncare deloc!"

Arată imaginea #20

În acea noapte John era atât de flămând, că a ieșit pe fereastră afară, în curtea luminată de lună plină. Stomacul îl dorea îngrozitor, în timp ce el căuta ceva, orice n-ar fi, ca să mănânce.

Acolo! El a descoperit niște plante de casava (manioc, tapoica) care creșteau în apropiere. Rădăcina ei se fierbe și se folosește deseori în mâncare. John le-a smuls din pământ cu

unghiile și a încercat să le mănânce crude. Rădăcinile nepreparate, crude cum erau l-au făcut pe John să vomite.

Fără nici o îndoială că John ar fi murit de boală sau de foame, dacă alții nu ar fi arătat bunățate față de el. Sclavii lui Pi au început să-i dea mâncare pe ascuns ca el să se facă bine. De asemenea ei trimeteau pe furiș scrisorile lui John, pe care le scria în disperarea sa tatălui său, cerând ajutor.

Când Clow s-a întors în sfârșit, John s-a plâns de cum a fost tratat, dar Clow nu vroia să asculte, în special când Pi era prin preajmă.

John era fericit că a sosit timpul să plece în următoarea călătorie de afaceri, el se simțea destul de sănătos ca să meargă cu Clow. Însă când un negustor l-a acuzat pe nedrept pe John că a furat ceva, Clow a început să se poarte cu John ca și cu un sclav!

John era în lanțuri pe bordul unei bărci mici de râu. Tot ce mânca și beea el era peștele pe care reușea să-l prindă și apa de ploaie.

Pi și Clow continuau să îl trateze ca pe un sclav până la punctul că el începea să își iasă din minți. Când a început să își piardă speranța că va fi vre-o dată liber ei au hotărât să facă schimb cu John pe un alt sclav, cu un proprietar de sclavi din regiune. Acest bărbat în loc ca să îl țină pe John ca sclav, îl hrănea și îl plătea pentru munca sa. În curând John era din nou sănătos, și a ajuns coproprietar a unei părți de afacere.

John a uitat în curând zilele sale de sclavie și cum e să fii tratat ca rob. Acum când avea bani și autoritate, el a hotărât să trăiască exact cum vroia el, mâncând și bând și folosindu-și poziția ca să îi trateze sclavii săi cu asprime și să îi forțeze să facă ce îi plăcea lui. El chiar a început să se intereseze de dumnezeii falși ai aborigenilor din regiune și a început să participe la ritualurile lor nelegiuite și stranii. Se pare că John era foarte departe de Dumnezeu.

El nici nu putea să își închipuie despre planul de salvarea a lui Dumnezeu pentru sufletului său.

Undeva în depărtata Anglie tatăl lui John nu a uitat de fiul său. El a primit scrisorile pe care John le-a trimis cât timp a fost sclavul lui Clow și Pi. În ciuda greșelilor din trecut ale lui John, tatălui său îi era milă de el. El a aflat despre o

corabie cu numele *Greyhound* care se îndrepta spre coasta Africii, unde se afla John. Căpitanul Swanwick a primit

ordinul de a încerca să-l găsească pe John și să-l salveze, dacă putea.

Arată imaginea #21

Într-o zi călduroasă de februarie John se odihnea pe veranda casei lui și a auzit că se apropie niște pași de bărbați. Era unul din partenerii lui de afaceri cu încă trei bărbați.

"Uite-l. Acela e John Newton." a spus partenerul lui, arătând spre John.

John s-a sculat și se aștepta că are de a face cu niște cumpărători de sclavi negri.

"John Newton," a spus Căpitanul Swanwick, "te-am căutat."

"Pe mine? De ce?" John se întreba dacă nu cumva îi datora acestui bărbat bani.

"Tatăl tău m-a trimis să te salvez și să te aduc acasă în Anglia pe bordul corabiei mele."

John a făcut o pauză. El și-a adus aminte de scrisorile pe care le-a trimis. Însă acum, uitându-se în jurul său, la casa lui și gândindu-se la banii pe care îi câștiga acum, el a râs.

"Să mă salvezi? Eu cred că vezi și tu că nu am nevoie ca să fiu salvat. Să îi spui tatălui meu că nu am nevoie de el."

Cu aceste cuvinte, John s-a sculat și într-un mod nepolitic le-a întors spatele și s-a îndreptat spre ușă.

"Așteaptă puțin, Newton. Nu îți dai seama cât de norocos ești că te-am găsit? Eram să trec pe lângă acest loc, dacă nu vedeam semnalul prietenului tău care dorea să-mi ofere să facem schimb."

John a râs din nou. "În acest caz, cred că tu ești cel norocos. Cumpără ce vrei să cumperi. Eu mă duc în casă."

Căpitanul Swanwick nu dorea să renunțe.

"Înainte să pleci, Newton, trebuie să mai știi ceva. Tatăl tău a vrut să îți spun că ești

moștenitorul unei averi mari. Se pare că o mătușă de-a ta, care a murit, ți-a lăsat toată averea ei!"

"Ce-ai spus?" a întrebat John, întorcându-se de la ușă.

"Ești moștenitorul unei averi mari! Mi s-a spus să te aduc acasă. Vei fi oaspetele meu personal pe bordul corabiei *Greyhound*."

Arată imaginea #22

Peste o oră John cu bagajele sale împachetate, pleca din casa sa africană. Părea un vis și nu realitate. Urma să ajungă mai bogat decât și-a închipuit el vre-o dată! Destul de bogat ca să se poată căsători cu Polly Catlett.

Chiar așa și era, acest lucru era părea prea de vis ca să fie adevărat. Căpitanul Swanwick a inventat istoria aceasta și ea a avut succes. John era pasager pe bordul corabiei *Greyhound*.

Nu a trecut prea mult ca Căpitanul Swanwick să-și pună întrebarea de ce a stăruit atât la a-l salva pe John. Fiind pasager, John nu avea nici un fel de responsabilitate pe corabie. În schimb el își petrecea timpul în beții și înjurături. Opinia Căpitanului Swanwick s-a înrăutățit, când acesta a auzit istoriile spuse de John, despre aventurile lui din trecut, echipajului de pe corabie.

"Nici eu nu sunt un sfânt, d-le Newton, însă dacă a existat vre-o dată un Iona din Biblie, asta ești tu," a spus el doar pe jumătate în glumă, când luau cina împreună. "Mă tem că nu putem să ne așteptăm la ceva bun, luând un așa rebel ca dumneavoastră la bordul *Greyhound*."

Lui John nu-i păsa nici de Căpitanul Swanwick, nici de vorbele lui.

După ce au terminat de făcut schimb cu localnicii de pe coasta Africii, vasul *Greyhound* și-a început lunga călătorie spre Anglia, urmând vânturile alizee și au făcut un mare înconjur pe oceanul Atlantic.

Ca să treacă timpul și plictiseala în călătoria lor lungă, în loc să mai

bea John a început să citească. Într-o seară el citea o carte care vorbea despre o viață trăită în devotament total lui Dumnezeu și despre pacea și bucuria pe care o aduce așa o viață. Cu cât citea mai mult John își dădea seama de propria sa viață și de toate încercările sale de a găsi ceva care să-i aducă împlinire, încercând tot ce-i oferea această lume.

În liniștea cabinei sale el medita: *Și dacă aceste lucruri sunt adevărate?* El și-a scos repede din minte acest gând, a închis cartea și a mers la culcare.

* * * * *

În mijlocul nopții John a fost trezit brusc de valuri puternic răsunătoare și de un strigăt de pe punte, "Corabia se scufundă!"

Corabia *Greyhound* se afla în mijlocul unei furtuni uriașe în Atlanticul de nord. Apa a început să curgă până și în cabina lui John, el a sărit în picioare și a alergat la scările ce duceau spre punte.

Arată imaginea #23

"Newton!" a strigat căpitanul. "Adu cuțitul meu din cabină!"

John a coborât pe scară și a lăsat să treacă un alt marinar înaintea lui. Apoi, cu groază a văzut cum acel bărbat, punând piciorul pe punte a fost aruncat brusc peste bord, spre moartea lui. Dacă nu ar fi urmat porunca căpitanului, Newton ar fi fost cel care era prins acum de valuri!

Scăparea pentru o clipă a lui John părea doar una temporară, corabia fiind în pericol, lovită de val după val. O porțiune din provă (partea din față a corpului navei) era distrusă și apa a inundat corabia. Echipajul și John cu ei împreună scoteau apa din corabie ore în șir, în timp ce ea nu contenea să inunde puntea.

Privind la situația lor disperată, căpitanul s-a întors înspre John.

"Nu am spus eu că tu ești Iona! Cu siguranță noi toți vom muri dacă nu te vom arunca peste bord!"

Echipajul a continuat să lupte cu furtuna până la dimineață. Chiar dacă vânturile s-au potolit un pic, nu încăpea în îndoială că corabia se va scufunda.

Arată imaginea #24

"Găsiți orice fel de bârne și lemne ca să dregem gaura," a dat poruncă căpitanul echipajului. Întorcându-se înspre John, el a spus, "Este unica noastră speranță."

John a răspuns doar, "dacă nu reușim, atunci Domnul să aibă milă de noi!"

Capitolul 4 HARUL ACCEPTAT

Partea V

Arată imaginea #24

John se temea că-și va pierde viața. El împreună cu membrii echipajului navei *Greyhound* erau în mijlocul unei furtuni în Atlanticul de nord, care a aruncat deja un om peste bordul corabiei la moartea lui. Tot ce putea face John era să strige: "Doamne, ai milă de noi!"

Era prima dată când John a strigat la Dumnezeu cu frică și respect, dar se temea că era prea târziu.

Cu toate că vânturile furtunii au început să se potolească câte puțin, stricăciunile au fost făcute deja. În prova corabiei era o gaură imensă și apa intra cu putere în corabie din câteva locuri. Se părea că doar timpul îi mai despărțea de o moarte prin înec.

Toată ziua, cu disperare, echipajul se muncea să scoată apa afară, iar căpitanul încerca să îndrepte corabia cu ajutorul pânzelor rupte ferfeniță.

Noaptea se apropia și toți erau epuizați.

"Newton," l-a chemat căpitanul. "Tu ai fost pe mare mai mult timp, mai mult decât oricine din echipajului meu. Apucă cârma și ajută-ne dacă vrei să trăiești."

Noaptea aceea, fiind la cârma corabiei, John se tot gândea: *Nu mai există har pentru mine. Eu am înjurat pe numele lui Dumnezeu și am refuzat să primesc harul Său iar și iar. Cu siguranță, aceasta este pedeapsa pe care o merit!*

Trecuseră multe zile fără nici un semn de uscat la orizont, dar John a început să găsească speranță în altă parte. Un obiect care a supraviețuit furtunii era Biblia. Când nu era ocupat cu scoaterea apei din corabie, John a început să citească din ea.

În cartea Luca el a citit despre fiul risipitor, istoria unui tânăr care a pierdut tot ce-i dăduse tatăl său, trăind cum i-a plăcut lui. Aceasta i-a amintit de sine. Și totuși, în istorie, băiatul se întoarce acasă și îi găsește pe tatăl său, așteptându-l cu brațele deschise, bucurându-se de el și fiind gata să-l primească. Acesta era Dumnezeu și harul Lui, sau cel puțin așa spera John.

După patru săptămâni pe mare, s-a auzit în sfârșit strigătul: "Uscat!"

Greyhound a ajuns în portul Lough Swilly în nordul Irlandei. Ei au supraviețuit furtunii .

Arată imaginea #25

Când a călcat pe pământ uscat, lacrimi au început să curgă pe obrajii lui John. El a strigat: "Mulțumesc,

Doamne. Tu ai auzit rugăciunea acestui păcătos nemernic și ai răspuns la ea după harul Tău."

Dumnezeu l-a salvat din furtună. John știa acum că poate să se încreadă în același Dumnezeu, ca El să-l salveze din păcatul său.

Pentru început John a început să se poarte ca o persoană complet schimbată. În loc să meargă la cârciuma din acea localitate, în Londonderry, el a început să meargă la biserică - în fiecare zi! De asemenea, el a încetat să mai înjure!

John se străduia din răspuțeri să se poarte cum ar trebuie să se poarte un creștin, dar în curând a aflat că acest lucru este foarte greu, chiar imposibil, îi era imposibil să trăiască așa pentru un timp mai lung! Ispita păcatului era prea puternică.

John a fost salvat prin har, dar Dumnezeu îl învăța că trebuie să și trăiască prin harul Său!

Peste două luni, John s-a întors în sfârșit în Liverpool, în Anglia. El i-a scris tatălui său și spera că îl va întâlni acolo, dar a întârziat cu vre-o două zile. Tatăl său a plecat într-o călătorie pe mare în Canada. Aceasta nu a fost singura dezamăgire. John a aflat foarte curând că istoria Căpitanului Swanwich despre moștenirea sa bogată nu a fost decât un truc de a-l aduce pe corabie. Acum John era fără lucru, fără bani, și fără nici o speranță de a se căsători vre-o dată cu Polly Catlett.

John știa că pe acestea toate le merită din plin. În loc să o țină pe Polly în așteptare, el a hotărât să scrie familiei ei și să le spună că va

dispărea din viața ei, de parcă s-ar fi înecat la fundul mării.

Însă răspunsul pe care l-a primit de la mătușa ei i-a dat speranță. Ea a scris că înainta plecării tatălui său în călătorie, el a vizitat familia lor și ei au fost de acord că John și Polly trebuie să se căsătorească . . . dacă și Polly este de acord.

Și totuși, John nu avea un loc de muncă. Cum ar putea el să o ceară în căsătorie?

John se plimba pe străzile orașului Liverpool într-o după-amiază, când un om s-a apropiat de el.

"Tu ești John Newton?"

"Da."

"Șeful meu, Joseph Manesty, vrea să te vadă."

Joseph Manesty? John și-a adus aminte cum, când fiind mai tânăr, el a respins oferta lui Manesty de a lucra pe plantația de zahăr a acestuia. Ce vroia oare Joseph Manesty de la el acum?

Arată imaginea #26

Peste o oră John stătea în biroul lui Manesty.

"Bine ai venit, John!" a spus Manesty când John a intrat. "Te-am căutat. Căpitanul Swanwich este angajatul meu. El mi-a înmănat raportul despre cele întâmplate pe corabia *Greyhound* și despre furtună. El mi-a povestit despre ajutorul pe care l-ai acordat, fiind la cârma corabiei și despre atitudinea ta schimbată."

"Da, domnule" a răspuns John.

"John, am nevoie de un bărbat ca tine să fie căpitan pe corabia mea, *Brownlow*. Ce zici?"

Lui John nu-i venea să creadă că Manesty i-ar fi oferit lui, dintre toți oamenii, o poziție așa importantă!

"Mulțumesc, domnule. Eu știu că nu merit o astfel de poziție - de fapt, nici nu cred că sunt gata încă."

Manesty și-a scărpinat bărbia pentru o clipă.

"Poate că ai dreptate, Newton. Apreciez sinceritatea ta. Ce zici dacă vei fi secundul căpitanului? Dacă te dovedești că meriți mai mult, te așteaptă poziția de căpitan în viitor."

John a fost de acord.

Corabia *Brownlow* era mai deosebită decât celelalte corăbii pe care a mai fost John. Aceasta era o corabie pentru sclavi, care se îndrepta spre coasta Africii. Acolo trebuia să se încarce cu o încărcătură de sclavi și să-i ducă peste oceanul Atlantic, ca să fie vânduți în America. *Brownlow* nu era unica corabie de sclavi. În acele zile existau sute de corăbii care făceau același lucru. Fiind un creștin tânăr, John nu se gândea la grozăvia comerțului cu sclavi.

Arată imaginea #27

De-a lungul călătoriei pe corabia *Brownlow* în inima lui John se dădea o bătălie. John era creștin acum, dar lui tot îi mai plăceau unele obiceiuri din trecut. Deși nu mai înjura, el continua să facă ce-i plăcea, în special în felul cum se purta cu sclavii. După ce au descărcat sclavii de pe *Brownlow*, ei au mai rămas câteva săptămâni în orașul Charleston, în statul Carolina de sud, înainte de a se porni înspre Anglia. Bătălia din inima lui John continua. În

timpul zilei el căuta un loc singuratic ca să petreacă timp cu Domnul, citind din biblie și rugându-se, dar seara el petrecea timp în cârciumă,

înconjurat de alții care beau și înjurau.

În drumul de întoarcere în Anglia, John avea și mai mult timp ca să citească Biblia. Puțin câte puțin el a început să-L urmeze pe Dumnezeu și să se lepede de căile sale vechi.

Când au ajuns în Anglia, căpitanul de pe *Brownlow* i-a dat lui Joseph Manesty un raport pozitiv despre meritele lui John.

Arată imaginea #26 (din nou)

Și din nou John a fost chemat în biroul lui Manesty.

"John, eu vreau să-ți ofer poziția de căpitan pe corabia mea, *Duke of Argyle*," a spus Manesty. "Veți pleca pe mare vara viitoare."

Căpitan! John era din nou copleșit de această ofertă și de harul lui Dumnezeu față de el. Îi va arăta oare Dumnezeu har și în altă privință?

John a mers pe același drum spre casa familiei Catletts, pe care a mai călătorit când era un băiat tânăr. Când a ajuns, Polly l-a întâmpinat la ușă. Ea era tot atât de frumoasă ca și în ziua când a văzut-o pentru prima dată.

După ce au cinat împreună cu familia, John și Polly s-au așezat în salonaș.

Arată imaginea #28

John știa ce vroia să îi spună, dar limba lui i se părea încâlcită în gură și sudoarea curgea de pe fruntea lui.

După câteva clipe de tăcere, Polly s-a întins, l-a luat de mână pe John și a spus simplu: "Da, John."

Următoarele două luni i s-au părut un vis lui John. El dorea să-și petreacă fiecare zi din viață cu Polly, dar știa că vine vara și se apropie prima sa călătorie pe mare în calitate de căpitan.

În luna august a anului 1750, *Duke of Argyle* a pornit din Anglia pe mare. Ca și *Brownlow*, *Duke of Argyle* era o corabie de sclavi. Cu toate că John creștea în har, el încă nu vedea grozăvia negoțului cu sclavi - până la un timp.

Arată imaginea # 29

În următorii patru ani John a fost căpitanul corabiei *Duke of Argyle* și a altei corăbii, cu numele *African* cu care mers în trei călătorii. Au existat multe primejdii în drumul lor. O dată sclavii au încercat să facă răscoală și să obțină conducerea corabiei. Altă dată, marinarii s-au răsculat. În altă călătorie, sclavii au încercat să otrăvească proviziile de apă ale întregii corăbii. Mulți sclavi, marinari și pasageri de pe vas mureau de diferite boli, printre care a fost și un prieten apropiat al lui John.

Apoi John a primit o veste îngrozitoare, tatăl său s-a înecat într-un accident pe mare în timpul unei călătorii în Canada. Tristețe și regret erau în inima lui John, știind că nu își va mai vedea tatăl față în față și nu-și va cere iertare pentru trecutul său.

Chiar dacă John era acum căpitan, pe timpul călătoriilor lungi, peste ocean, el avea și timp liber. El i-a scris multe scrisori soției sale, Polly, a citit multe cărți și chiar a învățat singur limbile străvechi în care a fost scrisă Biblia. Și lucru cel mai important, John a continuat să petreacă timp cu Dumnezeu, citind Biblia și rugându-se. Încetul cu încetul John se schimba.

El nu mai beea alcool, a început să îi trateze pe marinarii săi, și chiar pe sclavi, mai bine. În

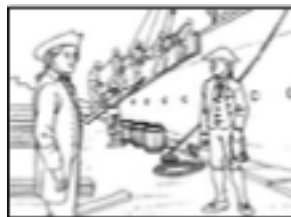
zilele de duminică, el a început să-și adune echipajul la servicii divine, de biserică, foarte simple, pe care le conducea chiar el. Acesta a devenit lucrul preferat pe care îl făcea John.

La sfârșitul celei de a treia călătorie în calitate de căpitan, John a făcut cunoștință cu căpitanul unui vas de negoț, cu numele Alexander Clunie. Clunie nu era un căpitan obișnuit. El era creștin și mergea la biserică când era în Anglia, la o biserică asemănătoare cu cea la care mergea și John cu mama sa în copilărie.

Arată imaginea #30

Acești doi bărbați au devenit prieteni foarte apropiați și au început să studieze împreună Scripturile în fiecare seară cât timp se aflau în port. Acesta era încă un dar din harul lui Dumnezeu. John avea nevoie de un prieten creștin, ca Clunie, ca să îl ajute să înțeleagă

Cuvântul lui Dumnezeu și să îl încurajeze să trăiască în fiecare zi, încrezându-se în Domnul, că îi va da ajutor.

Întors în Anglia, într-o dimineață el stătea la ceai cu Polly. Îi mai rămâneau două zile pe care le putea petrece acasă, înaintea ca să plece din nou în călătorie.

"John, oare trebuie să pleci din nou, așa de curând?" a întrebat Polly. "Se pare, parcă, ai sosit nu de mult."

"Mă tem că trebuie să plec, dragă" a răspuns John. "D-I Manesty are o nouă corabie, numită *Bee*, care stă în portul din Liverpool și îl așteaptă pe căpitan, adică pe mine."

Polly a zâmbit. "Eu îmi amintesc de un băiat tânăr, care-l făcea pe d-I Manesty să aștepte."

John a râs. "Aceasta a fost când eram tânăr, nesăbuit și îndrăgostit. Și acum? Acum eu te iubesc și mai mult, dar sunt mai în vârstă acum și sper că și un pic mai înțelept." El a făcut o pauză. "Și totuși, mi-aș dori să mai rămân. Nu doar din cauza ta. Este din cauza acestei afaceri de transportare a sclavilor. Câteodată mi se pare că sunt temnicer într-o închisoare plutitoare. E ceva ce nu e în regulă în toate astea, dar ce pot face eu?"

Arată imaginea #31

John băut din cana sa cu ceai. Dintr-o dată, el a simțit un vâjâit în capul lui. Camera a început să se rotească în ochii săi și cana i-a căzut din mână.

"John!" a strigat Polly. "Ce s-a întâmplat?!"

Cu toată dorința sa de a răspunde, tot trupul lui părea neputincios. El a căzut jos.

Partea VI

Când John s-a trezit, în sfârșit, el era în pat. Polly stătea la marginea patului și doctorul în cealaltă parte.

"Ce s-a întâmplat?" a rostit el nedeslușit.

"Nu știm cu siguranță, domnule Newton, dar ai avut o cădere pe cinste" a spus doctorul. "Și ai speriat-o bineșor pe soția ta și pe toți ceilalți. Vor dura câteva săptămâni până te vei face bine și vei putea să te scoli și să poți lucra din nou."

"Săptămâni?" a spus John încercând să se ridice. "Ce se va întâmpla cu Bee? Trebuie să plec în călătorie peste două zile!"

"Nu cred că vei putea să pleci în vre-o călătorie prea curând," a răspuns doctorul.

Capitolul 4

HARUL PROCLAMAT

Polly a dat la o parte o șuviță de păr din ochii lui John. "Se pare că d-l Manesty va trebui totuși să aștepte."

* * * * *

În următoarele câteva luni sănătatea lui John s-a întors cu încetul. Pricina bolii lui nu a putut fi explicată, dar s-a dovedit a fi o binecuvântare. Bee a plecat în călătorie fără John și el nu s-a întristat de acest fapt. Acum el avea un motiv pentru care să părăsească negoțul cu sclavi și să petreacă mai mult timp cu Polly.

Exista doar o singură problemă. John nu avea o slujbă ca să poată să-și întrețină soția!

Și iarăși, Dumnezeu a avut grijă de ei. Joseph Manesty l-a ajutat pe John să devină Inspector în port, în orașul Liverpool. Funcția lui John era să examineze corăbiile care intrau în port și să se asigure că ele plătesc suma necesară de bani guvernului pentru toată încărcătura lor.

Cu toate că slujba aceasta îl întreținea pe John, câteodată el avea foarte mult timp liber.

În loc să irosească acest timp, cum a făcut-o mai înainte, John a început să arate un și mai mare interes pentru lucrurile lui Dumnezeu. Prietenul său, Alexander Clunie, i-a recomandat câteva biserici din acea regiune și John și-a pus scopul să le frecventeze și să asculte Cuvântul predicat al lui Dumnezeu.

Arată imaginea # 32

Nu toate întâlnirile erau ținute înăuntru clădirilor bisericilor. Într-o zi, un predicator renumit, George Whitefield a venit în Liverpool ca să vorbească la câteva întâlniri în aer liber. Whitefield stătea la un amvon improvizat, într-un loc deschis, predicând ca toți să îl audă. John îl asculta, Whitefield a citit cu voce puternică din Isaia 25 versetul 4:

"Căci Tu ai fost un loc de scăpare pentru cel slab, un loc de scăpare pentru cel nenorocit în necaz, un adăpost împotriva furtunii . . . "

John și-a adus aminte cum Domnul îl scăpase de la furtună și i-a oferit harul să se întoarcă de la căile sale păcătoase în anii ce au urmat. Însă în timp ce privea la mulțimea ce s-a adunat, între care erau bătrâni și tineri, bogați și săraci. Toți aceștia aveau nevoie să-l cunoască pe Dumnezeu în același fel ca și el. Ei aveau nevoie de mai mulți predicatori ca Whitefield, care ar fi vestit oamenilor cu credincioșie despre harul lui Dumnezeu.

Cine le va spune?

Arată imaginea #33

"Asta a fost ultima dată, Polly. Eu nu voi deveni niciodată un predicator."

John și Polly erau pe bancheta din spate a unei calești (trăsuri). Ei se întorceau în Liverpool, după ce au vizitat o biserică din Leeds, unde pe John l-au rugat să predice pentru prima dată.

"John" a spus Polly, luându-l de mână. "Nu a fost așa de rău, cum îți se pare ție. Doar ai rămas un pic fără cuvinte."

"Fără cuvinte? Polly, ăsta a fost un dezastru total. Eu nu îmi aminteam nimic din ceea ce am planificat să spun. Tot ce puteam să fac era să stau mut și să tremur ca o frunză în fața acelor oameni."

Polly încerca să îl încurajeze. "Poate că data viitoare ar fi bine să scrii pe foaie toată predica."

"Data viitoare?" John a dat din cap. "Nu . . . Eu cred că trebuie să renunț la predicat și să-mi continui slujba în Liverpool."

"John, ziceai că nu îți place acolo . . . și gândește-te la toată munca pe care ai depus-o ca să te pregătești să fii slujitor în Biserica Anglicană."

Pe parcursul a câtorva ani John a studiat din greu, de sine stătător. Chiar dacă nu a mers niciodată la Universitate, el a studiat, citind multe cărți și studiind limbile vechi, în care a fost scrisă Biblia.

În acea seară, în biroul său, John și-a plecat capul în rugăciune.

"Doamne, Tu cunoști cât de nepotrivit sunt eu ca să fiu un slujitor al Tău. Însă dacă vrei ca eu să fac asta, sunt gata, Doamne. Te rog să-mi dai har să cunosc voia Ta și să o împlinesc."

John s-a rugat rugăciunea aceasta multe zile.

Peste 42 de zile, el avea pace că aceasta era voia lui Dumnezeu.

Și totuși, alții nu erau siguri că era chiar așa. Câțiva slujitori ai bisericii au refuzat să-l accepte pe John să fie slujitor. Unii au spus că el nu are studii, în timp ce alții credeau că el petrece prea mult timp cu "radicali" ca și George Whitefield și frații Wesley.

John a început din nou să aibă îndoieli în privința călăuzirii lui Dumnezeu și se întreba dacă, poate, trebuie ca el să devină predicator, dar nu în Biserica Anglicană. Însă Polly a fost iarăși alături de el ca să-l încurajeze.

"Dacă aceasta este voia lui Dumnezeu, John, El va pregăti calea în felul Său. Doar așteaptă și vei vedea."

"Poate că ai dreptate, Polly. Posibil că Domnul folosește această situație ca să mă învețe răbdare și smerenie. Sau, poate că, El vrea să mă ajute să înțeleg ce comoară am eu, având o soție ca tine."

Polly a zâmbit. "Vom putea vorbi despre asta mai târziu. Chiar acum, în biroul tău stă un bărbat și te așteaptă, John. El spune că numele lui e Thomas Haweis."

John nu îl cunoștea pe domnul Haweis, dar a aflat foarte curând că d-l Haweis cunoștea multe despre el.

"Domnule Newton, un prieten de-al dumneavoastră mi-a împărtășit câteva detalii despre lucrarea lui Dumnezeu în viața dumneavoastră. Trebuie să recunosc că e o istorie remarcabilă."

"D-le Haweis, există atât de multe lucruri din viața mea de care nu sunt mândru, dar dacă

istoria mea a fost folosită ca să arate harul lui Dumnezeu și să-l aducă glorie, în acest caz sunt bucuros că povestea mea este spusă și la alții"

"Chiar asta vroiam să spun și eu, d-le Newton. Eu cred că și alții vor fi încurajați în credința lor, dacă vor auzi și ei această istorie adevărată. De aceea aș fi vrut să vă cer permisiunea ca să public istoria d-stră într-o carte."

Partea VII

Arată imaginea #34

De la început John nu era sigur ce să facă, dar într-un final a fost de acord. În câteva săptămâni el a scris istoria sa, trimițând-o prin scrisori domnului Haweis. În scurtă vreme aceste scrisori au fost publicate într-o carte numită *O Poveste Adevărată*. Cartea a devenit foarte bine cunoscută, oamenii citeau cu interes despre aventurile lui și harului lui Dumnezeu. Foarte curând numele "John Newton" a ajuns foarte cunoscut în Anglia.

Unul din cei care au citit cartea a fost și Lordul Dartmouth, un domn important din nobilimea engleză, care avea sub controlul său o parte mare din pământurile Angliei. Una din regiunile pe care le controla el, Olney, avea nevoie de un pastor. Lordul Dartmouth l-a recomandat pe John ca să i se ofere poziția.

Și totuși erau unii din biserică care erau împotriva acestui lucru, însă Lordul Dartmouth nu

a renunțat. El a scris câteva scrisori și a aranjat o întâlnire între John și un lider important din biserică. John a fost acceptat, în sfârșit. Pe 29 aprilie, 1764, după șase ani de dezamăgiri și așteptare, John a devenit pastor în Biserica Anglicană.

Arată imaginea #35

"Acum începe adevărata provocare" i-a spus el soției sale, Polly.

"Ce vrei să spui, John?"

"Provocarea să predic ce trebuie să predic și să trăiesc (fac) ceea ce predic."

Regiunea Olney avea populația de doar 2000 de oameni, în majoritate fiind lucrători simpli, dar John era hotărât să slujească cu credincioșie acolo unde Dumnezeu l-a condus.

În fiecare duminică el predica o dată dimineața și o dată după-amiază. Serile le petrecea conducând un studiu biblic cu un grup mai mic de oameni. În predicile sale John, deseori, împărtășea câte ceva din istoria vieții sale. Exemplul său era o încurajare mare pentru cei care credeau că păcatele lor sunt prea mari pentru ca harul lui Dumnezeu să le poată acoperi.

Însă John nu era mulțumit doar să predice despre harul lui Dumnezeu de la amvon. Existau și alte oportunități ca el să poată proclama harul lui Dumnezeu.

"Polly, am o idee" a spus John într-o zi. "Tu știi despre conacul (castelul) foarte mare, cel al Lordului Dartmouth, care se află în spatele bisericii?"

"Vorbești despre acel castel pustiu, unde nu trăiește nimeni?"

"Da. El ar fi perfect pentru copiii!"

"John! Știi doar că Dumnezeu nu ne-a dat copii."

"Nu asta vreau să spun, Polly. Conacul ar fi un loc perfect pentru ca noi să avem întâlniri cu copiii în timpul săptămânii. Până la urmă, și copiii trebuie să audă despre harul lui Dumnezeu!"

Arată imaginea #36

După câteva săptămâni prima întâlnire de copii a fost organizată în acea casă. Optzeci și nouă de copii au venit în prima seară! Și încă patruzeci și patru s-au alăturat săptămâna viitoare! John le povestea istorii din biblie, îi învăța imnuri și le povestea întâmplări din viața lui.

Atunci când John nu conducea servicii divine sau întâlniri, el îmbrăca deseori geaca sa marinărească, vizitând pe oamenii din Olney. John petrecea timp ascultându-i, dându-le sfaturi biblice și rugându-se împreună cu ei, în special când ei se aflau în necaz.

Într-o zi, în călătoriile sale, John a ajuns dincolo de Olney, într-un sat unde era un alt pastor. John a hotărât că aceasta este o ocazie bună de a face cunoștință cu pastorul, în sfârșit, dar în timp ce era condus de un servitor în casă, el a înțeles că ceva nu e în regulă.

În salonaș stătea o femeie mai în vârstă și un bărbat mai tânăr, amândoi îmbrăcați în negru.

Femeia a pășit înainte. "Pastore Newton, noi am auzit atât de multe despre lucrarea dumneavoastră în Olney. Soțul meu, pastorul Unwin, ar fi foarte bucuros să vă fi putut cunoaște . . . dar mă tem că . . ."

Lacrimi i-au încețoșat ochii.

"Mă tem că ați venit la noi într-un moment de mare tristețe. Soțul meu a murit cu două zile în urmă, după ce a căzut de pe calul său. Noi suntem îndoliați. Acest bărbat tânăr este d-l William Cowper. El a trăit cu noi câțiva ani și ne-a fost ca un fiu. El împărtășește cu mine durerea mea."

John se aștepta că aceasta va fi o vizită scurtă, dar, văzând-o pe doamna Unwin și pe d-l Cowper, el a stat la ei câteva zile ca să-i consoleze.

Mai târziu, când un nou pastor a venit ca să-l înlocuiască pe d-l Unwin, John și Polly au deschis casa lor pentru ca doamna Unwin și William să vină să locuiască cu ei.

Doamna Unwin a devenit un mare ajutor la întâlnirile cu copiii, conducând partea muzicală. D-l Cowper era foarte tăcut, și mai târziu John și cu William au devenit prieteni apropiați. John a aflat în curând că William era un poet foarte înzestrat.

În timpul unei plimbări prin parc, John a spus. "William, eu am descoperit că copiii înțeleg și țin minte Cuvântul lui Dumnezeu cu mult mai bine când au un imn/cântare ca să-i ajute. Cred că așa se întâmplă și cu adulții. Ai vrea să folosești abilitatea ta de a compune versuri ca să scrii imnuri?"

D-l Cowper s-a uitat neliniștit la John. "Eu . . . Eu nu sunt sigur cum să fac asta, domnule Newton."

"În acest caz, am putea să lucrăm la scrierea lor împreună. Tu vei verifica ce scriu eu și invers."

Partea VIII

Arată imaginea #37

Fiind încurajat de John, William a scris multe imnuri, inclusiv și unele care sunt cântate până în ziua de azi, ca și "*Este o fântână de sânge*". Imnurile scrise de

William și ale lui John au fost toate adunate într-o carte de cântări, numită *Imnuri din Olney*.

La sfârșitul anului 1772 John se gândea la harul lui Dumnezeu din viața sa. Dumnezeu l-a trecut prin diferite primejdii, și unul din ele fiind adâncimile păcatului său propriu. Dumnezeu l-a binecuvântat cu o soție iubitoare și i-a dat posibilitatea să proclame Cuvântul lui Dumnezeu, fiind slujitor în biserică. Cu mulțumire în inimă, John a scris un nou imn, ca să fie cântat la serviciul divin din prima zi a anului nou. El începea așa:

Mărețul har m-a mântuit
Pe mine din păcat!
Pierdut eram, dar m-a găsit,
De moarte m-a scăpat!

John nici nu s-a gândit că acest imn va deveni atât de binecunoscut și atât de iubit. Cântând aceste cuvinte simple, foarte mulți oameni și-au unit vocile în proclamarea harului lui Dumnezeu.

* * * * *

Însă cu doi ani mai târziu John nu se gândea la mulțimi de oameni. El se gândea la o singură persoană.

"Ce va fi cu draga noastră Betsy?" a întrebat Polly, plângând.

Ei au primit o scrisoare din care au aflat că fratele lui Polly a murit. Soția lui murise mai înainte din cauza unei boli, și fiica lor de cinci ani, Betsy, nu avea pe nimeni care să îngrijească de ea.

"E foarte simplu, știu eu ce va fi cu ea." a spus John. "Ea va veni să locuiască aici, desigur că. Poate că am deja aproape 50 de ani, dar nu sunt prea bătrân ca să fiu tată."

Arată imaginea #38

Betsy nu a fost singurul membru din familia lor, pe care Polly și cu John i-au primit în casa lor.

Tatăl bătrân al lui Polly a trăit cu ei până a plecat la Domnul, și o altă nepoată, cu numele Elizabeth, s-a mutat cu traiul la ei după ce ambii ei părinți au murit, bolnavi de tuberculoză. Familia Newton le iubea și pe Betsy și pe Elizabeth ca pe fetele lor, dar ei își făceau mai multe griji pentru Elizabeth.

"Elizabeth se simte din ce în ce mai rău" a spus Polly într-o seară. "Ea a tușit azi toată ziua."

John a dat din cap. "Știu . . ."

"O, John, crezi că are și ea tuberculoză?"

"Da, Polly, cred că așa este. Noi vom face ce putem ca să o îngrijim cât mai bine, dar nu aceasta trebuie să fie unica noastră grijă. Ea are nevoie de Hristos în inima ei. Trebuie să ne rugăm ca Domnul să-i vorbească prin Cuvântul Său și să-i descopere nevoia ei. Dacă ea se va încrede în Hristos, nu va conta dacă moare la 12 ani sau la 112 ani. Ea va fi veșnic cu Salvatorul nostru."

În următorii doi ani, John și Polly i-au dat lui Elizabeth cea mai bună îngrijire medicală pentru boala ei, iar John petrecea, de asemenea, fiecare dimineață și seară, învățând-o pe Elizabeth din Biblie și rugându-se cu ea.

În luna octombrie, anul 1785, Elizabeth a murit. John și Polly erau foarte întristați, dar pe de altă parte se bucurau. Înainte ca să moară, Elizabeth s-a încrezut în Isus Hristos.

De-a lungul anilor a avut loc și o altă schimbare în viața familiei Newton. John a plecat din Olney în 1780 ca să devină pastor la o biserică din Londra, numită St. Mary Woolnoth. Spre deosebire de Olney, misiunea lui John era acum în mijlocul unui oraș plin de activități și de oameni importanți.

Într-o seară un bărbat tânăr a venit la ei acasă ca să se întâlnească în particular cu John. Numele lui era William Wilberforce. Wilberforce era membru al Parlamentului Britanic, care conduce țara. Ca și Newton, el a fost odată un rebel, trăind o viață plină de păcat, dar acum el era credincios în Isus Hristos.

"Domnule Newton, din câte văd eu, politica este o afacere murdară. Oamenii mint mereu și caută modalități de a avea mai multă putere pentru scopurile lor egoiste. Credeți oare că este un loc bun pentru mine?"

John știa cât de important este să existe oameni credincioși în conducerea țării.

"Rugăciunea mea pentru tine, William, este ca Dumnezeu să te facă o binecuvântare, fiind creștin și politician."

John nu știa cât de important a devenit sfatul lui pentru viitorul țării.

Arată imaginea #39

Wilberforce a continuat să lucreze în politică și a devenit mai târziu liderul unei mișcări de

luptă împotriva comerțului cu sclavi pe întinsul întregului imperiu Britanic. Această luptă a fost una foarte grea. Mulți politicieni și lideri cu autoritate luptau împotriva lui, pentru că sclavia aducea mulți bani în țară.

Acum și John înțelegea cât de păcătoasă este practica negoțului de sclavi. El a început să lucreze cu Wilberforce ca să le arate oamenilor din țară marele păcat a întregii națiuni.

John avea o unealtă puternică ca să-l ajute să-i convingă pe alții - experiența personală. El a scris o cărțuție mică despre oroarea comerțului cu sclavi. Mulți din cei care au citit-o au început să susțină lupta împotriva acestei practici.

În timpul lucrării de misiune a lui John, sănătatea soției sale, Polly, s-a înrăutățit, în special după ce i s-a depistat tumoare canceroasă. Lui John îi era foarte greu să o vadă pe Polly suferind, dar Dumnezeu continua să le dea din harul Său, chiar până la sfârșit.

Într-o seară din decembrie, în anul 1790, John stătea lângă patul în care era Polly și se gândea la acea seară din decembrie, a anului 1742, când a văzut pentru prima dată fața ei frumoasă.

"Doamne," se ruga el, "ajută-mă să mă bucur în Tine, chiar dacă o iei pe soția mea dragă de la mine."

În acea noapte Polly a murit. Dumnezeu a răspuns la rugăciunea lui John, dându-i putere ca peste câteva zile să poată să predice la înmormântarea soției sale.

În următorii 16 ani John a continuat să slujească, fiind pastor la biserica St. Mary Woolnoth. Într-un târziu, anii înaintați și pierderea memoriei l-au forțat să renunțe la slujba sa. Fiica sa adoptivă, Betsy, era căsătorită, și împreună cu soțul ei au îngrijit de John la bătrânețe.

În februarie a anului 1807 John a auzit niște vești bune. William Wilberforce a avut succes. Comerțul cu sclavi a fost declarat ilegal în Imperiul Britanic.

Arată imaginea #40

Aproape la sfârșitul anului un prieten a venit la el, să-i facă o vizită. John era așa de slăbit că trebuia să stea culcat. El a spus șoptit prietenului său:

"Nu mai țin minte aproape nimic, dar două lucruri nu le pot uita: că sunt un păcătos mare și că Hristos este un Salvator mare."

Peste câteva zile John a murit, fiind în vârstă de 82 de ani. Și totuși, chiar și după moartea sa el continuă să proclame harul lui Dumnezeu, prin istoria vieții sale și prin imnurile pe care le-a compus și care sunt cântate până astăzi.

Unul din imnuri se numește "*Se spun lucruri glorioase despre Tine*" care proclamă următoarele:

Cum e Domnul, așa e harul Lui
Veșnic nu ne lasă, suntem ai Domnului.

John a cunoscut adâncimile harului lui Dumnezeu. Și Dumnezeu în dragostea Lui continuă să ofere același har tuturor celor care Îl cheamă ca să fie salvați. Harul său e minunat (măreț)!